

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет економічний

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Облік діяльності малого і середнього бізнесу

Освітня програма Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Спеціальність 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"

Галузь 07 "Управління та адміністрування"

Затверджено на засіданні кафедри
теоретичної і прикладної економіки
Протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Облік діяльності малого і середнього бізнесу
Викладач (-і)	Пилипів Надія Іванівна, професор, доктор економічних наук, завідувач кафедри теоретичної і прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380673444155
Е-mail викладача	nadiya.pylypiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktype.pnu.edu.ua/графік-проведення-консультацій/ .
2. Анотація до курсу	
<p>Облік діяльності малого і середнього бізнесу — це система збору та узагальнення облікової інформації, яка забезпечує бухгалтерське оформлення і реєстрацію господарських операцій, а також складання фінансової звітності щодо діяльності малого і середнього бізнесу.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни «Облік діяльності малого і середнього бізнесу» є методичні та організаційні засади обліку активів, капіталу і зобов'язань витрат та складання звітності в діяльності малого і середнього бізнесу.</p> <p>Об'єктом обліку діяльності малого і середнього бізнесу є такі об'єкти: активи, капіталу і зобов'язання, витрати та складання звітності.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Організація і ведення обліку активів та капіталу на підприємствах малого і середнього бізнесу. Змістовий модуль 2. Організація і ведення обліку зобов'язань, витрат доходів і фінансового результату на підприємствах малого і середнього бізнесу. Особливості складання звітності.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою навчальної дисципліни «Облік діяльності малого і середнього бізнесу» є формування у студентів системи знань, практичних навичок з методики обліку діяльності малого і середнього бізнесу, необхідних для ведення обліку суб'єктів малого і середнього підприємництва у відповідності до вимог діючого законодавства. Основними завданнями вивчення дисципліни «Облік діяльності малого і середнього бізнесу» є :</p> <p>вивчення принципів обліку діяльності малого і середнього бізнесу, організацію і ведення обліку діяльності малого і середнього бізнесу; набуття вмінь застосовувати відповідні застосовувати прийоми обліку з метою забезпечення якісних характеристик фінансової звітності у діяльності малого і середнього бізнесу.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни згідно з вимогами освітньої програми:</p> <p>Студент повинен знати:</p> <p>– теоретичні основи організації і ведення обліку нематеріальних активів у діяльності малого і середнього бізнесу, особливості їх обліку та методи нарахування амортизації; особливості обліку готівкових грошових та безготівкових грошових коштів на рахунках в банку; особливості обліку операцій з виробничими запасами, товарами і послугами; особливості формування структури власного капіталу; облік зобов'язань із оплати праці, зі страхування, перед постачальниками і підрядниками; особливості обліку витрат, доходів та фінансового результату діяльності малого і середнього бізнесу ; порядок складання фінансової звітності на підприємствах малого і середнього бізнесу.</p>	

Студент повинен уміти:

відображати в обліку всі господарські операції, пов'язані з необоротними активами в діяльності малого і середнього бізнесу;
 відображати різні господарські операції з грошовими коштами в обліку;
 відображати в обліку виникнення дебіторської заборгованості у діяльності малого і середнього бізнесу;
 відображати в обліку господарські операції із різними видами виробничих запасів, товарів і послуг;
 відображати в обліку операції з власним капіталом;
 відображати в обліку всі операції, пов'язані з виникненням зобов'язаннями у діяльності малого і середнього бізнесу;
 відображати в обліку різні види витрат, доходів та фінансових результатів;
 складати фінансову звітність за результатами діяльності малого і середнього бізнесу.

Студент повинен мати навички:

використовувати базові знання й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;
 застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій;
 проявляти ініціативу і підприємливість в різних напрямках професійної діяльності, брати відповідальність за результати;
 використовувати на практиці теоретичні положення з методики обліку майна, зобов'язань, капіталу підприємства для підготовки та надання фінансової звітності.

4. Результати навчання (компетентності)**Результати навчання**

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

Компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний\ вибірковий
5	076 Підприємництво, торгівля та	3	2.Цикл професійної підготовки 2.2.Вибіркові дисципліни 2.1.1.Дисципліни вільного вибору

	біржова діяльність			студента			
Тематика курсу							
Тема	кількість год.						
	Денна форма			Заочна форма			
	лекції	семінари	сам. роб.	лекції	семінари	сам. роб.	
Модуль № 1 «Організація і ведення обліку активів та капіталу на підприємствах малого і середнього бізнесу»							
Тема 1. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах малого і середнього бізнесу	2	2	6		1		8
Тема 2. Облік необоротних активів	1	1	6	1			6
Тема 3. Облік виробничих запасів, готової продукції і товарів	2	1	6	1			8
Тема 4. Облік грошових коштів та грошових документів	1	1	6		1		9
Тема 5. Облік капіталу	2	2	6	1	1		9
Модуль № 2 «Організація і ведення обліку зобов'язань, витрат доходів і фінансового результату на підприємствах малого і середнього бізнесу. Особливості складання звітності»							
Тема 6. Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками	2	3	8	2			8
Тема 7. Облік розрахунків з оплати праці	2	2	4		1		8
Тема 8. Облік витрат, доходів та результатів діяльності малого і середнього бізнесу.	2	2	10	1	1		12
Тема 9. Особливості складання фінансової звітності на підприємствах малого і середнього бізнесу	2	2	8		1		10
Усього годин	16	14	60	6	6		78
6. Система оцінювання курсу							
Загальна система оцінювання курсу	<p>100 бальна– 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання</p>						

	<p>конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.</p>
Семінарські заняття	<p>Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час семінарських занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Середній бал за поточний контроль переводиться у 30 бальну шкалу.</p>
Самостійна робота	<p>Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (дві спроби – кращий результат). Максимальна кількість балів за тестування становить 10 балів.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за два змістові модулі: ЗМ 1. Поточний контроль (1-30 балів). ЗМ 2. Терміни, Індивідуальне (розрахункове) завдання (1-20 балів). Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою теоретичної і прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p>

7. Політика курсу

Підсумковою формою контролю є екзамен, який проводиться виключно у письмовій формі. Максимальна кількість 50 балів за екзаменаційну роботу. Структура білета включає не менше 4 завдань. Правильна відповідь на кожне питання білету оцінюється максимум в 10 балів.

Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на екзамен, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академічної заборгованості за встановленими правилами.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.

8. Рекомендована література

1. Верховна рада України [Електронний ресурс] / Верховна рада України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua>
2. Нормативні акти України (НАУ) [Електронний ресурс] / Інформаційно-пошукова правова система Нормативні акти України (НАУ). – Режим доступу : <http://www.nau.ua>
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] / Статистична інформація. – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua>
4. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 р. № 996-XIV із змінами та доповненнями [Електронний ресурс] : сайт Верховної ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Закон України № 4618 «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р. № 4618-VI
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва", затв. наказом Міністерства фінансів України № 39 від 25.02.2000 р. (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 24 січня 2011 року № 25).

7. Дробязко С. І., Козир Т. М., Холод С. Б. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу. Навч. посіб. / за заг. ред. П. Й. Атамаса – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.
8. Сиротинська А. П., Лазаришина І. Л. Інформаційні системи підприємств малого бізнесу: Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. - 264 с.
9. Мазіна О.І. Облік на підприємствах малого бізнесу. Опорний конспект лекцій. – Київ: КНТЕУ, 2012 – 54с.
10. Айзатова М. Ф. Особливості організації обліку на малих підприємствах в умовах адаптації до змін законодавства / М.Ф.Айзатова, Л. М.Макарова // Молодий вчений. – 2014. – №5. – С. 237-240.
11. Бабич В. В. Бухгалтерський облік на підприємствах малого бізнесу в Україні / В. В. Бабич, Є. І. Свідерський. – К.: Лібра, 2006. – 160 с.
12. Новодворский В.Д. Бухгалтерский учет на малых предприятиях: [учеб.] / В.Д.Новодворский, Р.Л.Сабанин. – М.: Проспект, 2006. – 296 с.
13. Стасюкова К.В. Облікова система підприємств малого бізнесу із застосуванням спрощеного плану рахунків / К.В. Стасюкова // Науково-методичні аспекти обліково-аналітичної системи підприємства: [монографія] / [В.В. Немченко, Ф.А. Трішин, Л.В. Іванченкова, Н.М. Купріна, Г.О. Ткачук та ін.] ; за заг. ред. д.е.н., проф. В.В. Немченко. – Одеса: Фенікс, 2016. – С. 96-113.

Викладач

Пилипів Н.І.